

E
Häme

1972

keet
saan
lon
eläkkeet
E-säästökassaan
E-SÄÄSTÖKASSA
palvelee
kassasta tilaukset

ENASIAT

Tiedä etusi - valitse **E**

RAKENTAVA E-LIIKE

KK/INSINÖÖRIOSASTO suunnittelee ja rakentaa

Vuoden 1972 aikana laadittiin Kulutusosuuskuntien Keskusliiton insinööriosastolla rakenne-, LVI- ja sähkötekniillisiä suunnitelmia asuin-, liike- ja julkisia rakennuksia varten rakennuskohteisiin, jotka yhteiseltä kuutiotilavuudeltaan olivat n. 1,5 milj. m³. Omia urakointikohteita osastolla oli vuoden 1972 lopussa kaikkiaan n. 200 000 m³ eri puolilla Suomea.

on
hyvä
ASUA
hyvin

KK/ASUNTO-OSASTO

on maamme suurin asuntorakennustoimintaan erikoistunut arkkitehtitoimisto ja kuudenkymmenen eri puolilla maata toimivan Haka-yhtymän tai -toimikunnan keskuselin. Haka-yhtymät ovat voittoa tavoittelemattomia yleishyödyllisiä asuntojen tuottajia. Vuoden 1972 loppuun mennessä on Haka-asuntoja valmistunut yli 50 000 – lähes puolet niistä viiden viime vuoden aikana. Asunnot sijaitsevat 160 kunnan alueella Hangosta Inariin.

**KULUTUSOSUUSKUNTIEN
KESKUSLIITTO**

OSUUSLIIKE

HÄME

TOIMINTAKERTOMUS

1972

TALOUELLINEN KEHITYS VUONNA 1972

Vuoden 1972 aikana tapahtui suhdanteissa käänne nousuun. Kokonaistuotanto lisääntyi määrällisesti 5 % edellisestä vuodesta, mikä vastaa keskimääräistä kasvua 1960-luvulla. Näinkin voimakas taloudellisen toiminnan elpyminen johtui ennen muuta viennin voimakkaasta lisääntymisestä. Vienti kasvoi määrältään 15 % vuodesta 1971. Kasvua tuki myös kulutuskysyntä, mikä lisääntyi kokonaistuotantoa vastaavasti. Sen sijaan investointitoiminta oli laimeaa. Tämä johtui toisaalta siitä, että osa tuotantokapasiteetista oli taantuman jäljiltä käyttämättömänä ja kasvun lähtiessä hitaasti käyntiin ei investointitarvetta yleisesti esiintynyt. Toisaalta kauppapoliittisten ratkaisujen siirtyessä jäätiin myös investointipäätösten suhteen odottavalle kannalle.

Viennin suotuisasta kehityksestä johtuen kauppataaseen vajeas supistui vuoden 1971 1,8 miljardista markasta noin miljardiin markkaan vuonna 1972. Tuonnin arvo lisääntyi noin 12 %, mutta määrältään vain muutaman prosenttiyksikön hintojen voimakkaan nousun takia. Palvelusten tase oli perinteisesti ylijäämäinen ja näin ollen myös vaihtotaseen alijäämä supistui. Varsin suuri vajeas voitiin rahoittaa pitkäaikaisilla ulkomaisilla luotoilla siten, että valuuttavaranto edelleen kasvoi, joskin hitaammin kuin vuotta aikaisemmin.

Kasvun voimistumisesta huolimatta työllisyystilanne oli kokonaisuudessaan edellisvuotista heikompi. Työttömiä oli keskimäärin vajaat 60.000 henkilöä kuukaudessa. Alueelliset erot olivat näkyviä, sillä Etelä-Suomen työvoimapiireissä esiintyi paikoin pulaa ammattityön tekijöistä samanaikaisesti kun Pohjois-Suomessa oli runsaasti työttömiä.

Hintatason nousu jatkui verrattain voimakkaana. Kun hinnat vuonna 1971 kohosivat elinkustannusindeksillä mitattuna 6,5 %, oli vastaava kehitys kuluneena vuonna noin 7 %.

Tuotannon kasvun painopiste oli teollisuuden ohella kaupassa, liikenteessä ja maa- ja vesirakennustoiminnassa. Teollisuudessa

vientisektori menestyi, jossa metalliteollisuus sekä puu- ja pape-riteollisuus kasvoivat voimakkaimmin. Metalliteollisuuden voimakas kasvu oli osittain näennäinen johtuen edellisen vuoden lakon aiheuttamasta alhaisesta vertausluvusta. Teollisuustuotanto kasvoi noin 8 % määrältään edellisestä vuodesta.

Vähittäiskaupan myynti oli määrältään 7,5 % edellisvuotista suurempi. Ostokset suuntautuivat erityisesti kestokulutushyödykkeisiin, joihin kysyntä pisteveron poistamisen jälkeen ryntäyksenomaisesti kohdistui. Niinpä myös kesto-työhyödykkeitä välittävät toimialat lisäsivät voimakkaimmin myyntiään. Tavaratalomyynti kasvoi myös voimakkaasti samoin kuin myynti elintarvikealan suuryksiköissä.

Talonrakennustoiminnan kasvua on ylläpitänyt vilkkaana jatkunut asuntotuotanto. Vuoden aikana valmistui noin 55.000 asuntoa eli 10 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Teollisuusrakentaminen oli vuoden aikana vähäistä investointikohteiden puuttumisen vuoksi, kun sen sijaan maa- ja vesirakennustuotanto lisääntyi 7 % valtion ja kuntien toimesta.

Maatalouden tuotanto supistui ja metsätaloudessa tuotanto jäi myös selvästi edellisvuotista pienemmäksi.

Palkansaajien nimellinen ansiotaso kohosi noin 12 % edellisestä vuodesta. Työntekijöiden ansiotaso nousi 13 %, kun vastaava nousu toimihenkilöillä oli vajaat 10 %. Verraten voimakkaasta hintojen noususta johtuen reaali-ansiot lisääntyivät noin 4,5 % vuonna 1972 eli noin prosenttiyksikön hitaammin kuin vuotta aikaisemmin.

KK:n JÄSENOSUUSLIIKKEET

KK:n jäsenosuusliikkeiden lukumäärä oli vuoden 1972 lopussa 71. Vuoden alussa Osuusliike Tarmolaan sulautuneen Yläneen Osuusliikkeen ja Osuusliike Ylä-Savoon sulautuneen Kiuruveden Tv. Osuusliikkeen lisäksi yhdisti Raja-Karjalan Osuusliike toimintansa Osuusliike Pieliseen 1.5. ja Osuusliike Valli Osuusliike Kymenmaahan 1.7. Vuoden 1973 alussa sulautui Osuusliike Sisä-Karjala Osuusliike Oma-Apuun. Vuodesta 1948 lähtien on osuusliikkeiden yhdistymisiä tapahtunut 57, niistä 40 viimeisen kymmenvuotiskauden aikana.

Kertomusvuoden päättyessä oli osuusliikkeiden jäsenmäärä ennakotietojen mukaan 576.707 ja vähennys edelliseen vuoteen

verrattuna 871. Uusia jäseniä liittyi 16.769, eri syistä erosi 7.697, luetteloista poistettiin 2.505 ja kuoli 7.438.

Osuusliikkeiden liikevaihto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 260 mmk:lla eli 11,3 %. Kokonaisliikevaihto oli 2.556,7 mmk. Osuusliikkeiden oman tuotannon arvo oli 233,2 mmk, vähennys 39,4 mmk eli 14,4 %. Tuotantolaitosten lukumäärä väheni 10:llä ja oli 72. Säästökassatalletukset kasvoivat 22,7 mmk:lla eli 7,9 % ja olivat 308 mmk.

Toimipaikoista tavaratalojen lukumäärä pysyi kertomusvuonna entisellään eli 39:nä. Pienostavaratalojen lukumäärä aleni kahdella ja oli 26. Suurmarkkinat-tyyppiä edusti edelleen yksi toimipaikka, kun taas E-hallien määrä kasvoi 7:llä ja oli 42. A-halleja saatiin lisää viisi ja niitä oli 18. Sekatavaramyymälät vähenivät 264:llä ja niiden lukumäärä oli 1.382. Pikamyymälöitä oli 712 ja lisäys 110. Muiden elintarvikemyymälöiden lisäys oli 21 ja kokonaismäärä 171. Myymäläautokanta väheni 10:llä ja oli 182. Erikoistavaramyymälöitä oli 262, vähennys 10. Myymäläverkkoon kuului kertomusvuonna 2.835 myyntipaikkaa ja nettovähennys oli 140. Ravitsemusliikkeiden nettolisäys oli 23 ja kokonaismäärä 406.

KESKUSOSUUSLIKE OTK

Vuoden 1972 aikana maamme talouselämässä tapahtui käänne suotuiseaan suuntaan. Tämä koettiin myös E-osuuskauppaliikkeen piirissä selvästi. OTK:n ja sen tytäryhtiöiden myynti nousi 14,3 % edellisestä vuodesta eli 1.653 mmk:aan. Erikoistavaroiden osalta myynnin kasvu oli lähes 19 %, joten sen osuus kokonaisliikevaihdosta oli noin 49 %. OTK:n ja sen tytäryhtiöiden vienti nousi viime vuonna 67 mmk:aan. Suurimmista vientimaista mainittakoon Neuvostoliitto, Englanti ja Ruotsi.

Teollisen toiminnan harjoittajana OTK kuuluu edelleenkin maan suurimpiin, tämä koskee ennen kaikkea kotimarkkinoita varten harjoitettavaa tuotantoa. OTK:n oma tuotanto nousi 458 mmk:aan, josta valtaosa oli elintarvikeryhmään kuuluvia. Tytäryhtiöiden tuotanto mukaan luettuna teollisuustuotanto oli arvoltaan noin 550 mmk.

Suurimmat tytäryhtiöt olivat edelleenkin Renlund, E-Öljyt ja Sotka. Tytäryhtiöiden liikevaihto kohosi v. 1972 yhteensä 535 mmk:n. Tytäryhtiöiden henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 3.350 henkeä. Kun tämä lisätään OTK:n lukuun 5.300, saadaan OTK:n ja tytäryhtiöiden henkilöstön lukumääräksi 8.650.

KANSA-YHTIÖT

Kansa-yhtiöiden kasvu jatkui voimakkaana 1972. Kasvun syinä voidaan mm. nähdä uudelleen järjestetty markkinointiorganisaatio, joka merkitsi maan jakamista kolmeentoista myyntipäällikköalueeseen. Palvelun tasoa nosti vuoden kuluessa niin ikään toimistoverkoston lisääminen ja uusiminen. Kenttähenkilökunnan tehostunut koulutus ja vahvistuminen sekä maksunpalautuspolitiikka vaikuttivat samansuuntaisesti.

Tiedotustoiminnan kehittämiseen kiinnitettiin vuoden aikana huomiota. Erityisesti tehostettiin yhteydenpitoa ammattiyhdistys- ja osuuskauppaliikkeeseen. Kansa-yhtiöiden vuoden 1972 uusinvestoinnit olivat 58 mmk. Sijoitusten kokonaissumma oli vuoden lopussa 341 mmk (työsuhde-eläkevakuutuksen takaisinlainaus ei sisälly näihin lukuihin).

Kansa-yhtiöiden palveluksessa oli vuoden 1972 lopussa noin 600 toimihenkilöä, joista kentällä vajaat 200. Lisäksi oli sivutoimisia asiamiehiä 4.800.

Eläkekassa Tuki

Tuen B-osaston jäsenmäärä oli vuoden lopussa 36.500 ja osakasliikkeitä oli 119. A-osaston jäsenmäärä oli vuoden lopussa 24.000 henkeä.

Eläkekassa Tuen ylimääräisessä edustajistonkokouksessa marraskuussa käsiteltiin KK:n hallintoneuvoston päätöksestä johtuvaa esitystä Eläkekassa Tuen sääntöjen muuttamisesta. Tärkein muutosesitys koski lisäetujärjestelmään kuulumisen tekemistä vapaaehtoiseksi. Sääntömuutosehdotus ei saavuttanut kokouksen enemmistön kannatusta, vaan asia päätettiin äänestyksen jälkeen lykätä.

OSUUSLIIKE HÄME vuonna 1972

Osuusliike Hämeen 45. toimintavuosi on takanapäin. Päättyneen vuoden toimintaa ja tulostuloksia selvitellään seuraavilla sivuilla jäsentemme tarkasteltavaksi.

Vuonna 1972 liikkeemme liikevaihto oli yli 57,3 milj. markkaa, jossa edellisen vuoden liikevaihtoon verrattuna oli lisäystä 5,2 milj. mk eli 10,1 %.

Parhaimmat liikevaihdon lisäykset olivat E-Halleissa, elintarvikemyymälöissä, ravitsemusliikkeissä, Turengin rautamyymälässä ja Auto-Hämeen myymälässä.

Liikkeemme toimipaikkaverkosto koostuu lukumäärältään varsin monesta pien- ja lähipalvelupisteestä, joiden vaikutus on vaikuttamassa myös koko liikkeen taloudellisen tuloksen muodostumiseen. Kertomusvuoden aikana toimipaikkaverkosto supistui vain yhdellä, sillä vuoden lopussa lopetti yksi myymäläauto toimintansa. Uusia toimipaikkoja ei vuoden aikana avattu joten toimipaikkojen lukumäärä vuoden päättyessä oli 72.

Toimihenkilömäärässä tapahtui 10 henkilön vähennys ja oli liikkeemme toimihenkilömäärä vuoden päättyessä 592 vakinaista toimihenkilöä.

Kohonneitten palkkakustannusten vuoksi nousivat henkilökunnalle maksetut palkat lähes 630.000,— markkaa. Myös sosiaalikulujen määrän nousu kertomusvuoden aikana oli varsin merkittävä.

Liikkeemme jäsenmäärä vuoden päättyessä oli 8.648. Vuoden aikana liittyi uusia jäseniä 393. Jäsenetuihin käytettiin yli 110.000,— markkaa.

Vaikka kertomusvuoden toimintaan vaikuttikin varsin voimakas kustannuspaineen nousu ja sen myötä myös taloudellisen tuloksen muodostuminen, niin hyvä yhteistyö hallintokuntien ja toimihenkilöiden kesken takaa kehityksen jatkuvuuden, PTS:n tavoitteiden saavuttamisen sekä jäsen- ja asiakaskunnan palvelun parantamisen.

JÄSENISTÖ

Vuoden 1972 aikana liittyi liikkeeseemme uusia jäseniä 393. Jäsenyydestä erosi kuoleman kautta 128 henkilöä ja paikkakunnalta poismuuton ym. syiden takia 136. Jäsenmäärän nettolisäykseksi jäi 129 henkilöä.

Ammattiryhmittäin jakaantui jäsenistö seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yht.
Teollisuus- ja kaupunkityöväki	2230	1399	3629
Maanviljelijät ja heihin verrattavat	808	401	1209
Maatalous- ja metsätyöntekijät	271	133	404
Teknisten ja vapaiden ammattien harjoittajat sekä virkamiehet	386	271	657
Myyntitehtäviä ja palveluksia suorittavat henkilöt	398	979	1377
Varasto- ja kuljetustyöntekijät	424	183	607
Toimisto- ja huolintatyöntekijät	45	239	284
Ilman ammattia olevat tai ammatti tuntematon	131	248	379
Ryhmäjäsenet			102
Yhteensä	4693	3853	8648

Osuuspääoman määrä oli kertomusvuoden päättyessä 342.312,56 markkaa ja keskimäärin jäsentä kohden 40,18 markkaa.

Syksyn osuusjuhlat keräsivät yleisöä joka paikassa erittäin runsaasti, joten juhlakierros täytti tarkoituksensa.

HALLINTOKUNNAT

Edustajisto

Toimikausi 1971—1974

Eloranta Elli	Salo Esko
Flinck Jalmari	Salokannas Urho
Hjelt Eino	Saloniemi Klaus
Ilmarinen Altti	Sievänen Osmo
Ilo Helvi	Rantanen Tuure
Kallioinen Arvo	Rahkonen Tuomas
Kannisto Matti	Rautio Seija
Kari Leo	Tarpeenniemi Kauko
Kiuru Väinö	Tervinen Erkki
Koskinen Aarne	Tirkkonen Risto
Koskue Taito	Tolvanen Pauli
Jokinen Raija	Tuominen Mikko
Kuusela Seppo	Tuomisto Reino
Lautala Vilho	Tuomola Onni
Nieminen Veikko	Tupala Aleks
Noren Toivo	Varpula Eero
Ojamäki Mauri	Virtanen Harras
Penttinen Voitto	Virtanen Hilikka
Pipatti Jouko	Välimäki Taimi
Putkonen Erkki	Väliö Veikko
Salo Erkki	

Edustajisto on kertomusvuoden aikana pitänyt kaksi kokousta, joista on merkitty 32 pykälää.

Hallintoneuvosto

Toimikausi 1972—1973

Ilola Mauno	Rytkönen Osmo
Kallio Mauri	Saarinen Toivo
Kari Leo	Tervinen Erkki
Kiuru Väinö	Tupala Aleks
Koskelin Erkki	Varpula Eero
Lyytinen Arvi	Välimäki Taimi
Nieminen Arvo	Väliö Veikko
Ojamäki Mauri	

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Leo Kari ja sihteerinä Niilo Peltonen. Hallintoneuvosto on kokoontunut viisi kertaa ja pöytäkirjoihin on merkitty yhteensä 73 pykälää.

Johtokunta

Johtokuntaan ovat kuuluneet seuraavat henkilöt:

Lehto Veikko, toimitusjohtaja, johtokunnan puheenjohtaja
 Talpio Valentin, toimitusjohtaja, johtokunnan varapuh.joht.
 Borenus Jalo, teknikko
 Kukkonen Martti, teknikko
 Lintunen Kauko, varastonhoitaja

Johtokunta on kertomusvuoden aikana pitänyt kahdeksantoista kokousta ja pöytäkirjoihin on merkitty 289 pykälää.

Kiltatoimikunnat

Kiltatoimikuntia oli vuoden aikana toiminnassa keskuskillan lisäksi yksitoista aluekiltaa ja tavaratalokilta. Kiltatoimikuntiin ovat kuuluneet seuraavat henkilöt, puheenjohtaja ensin mainittuna:

Keskuskilta: Terttu Tuomi, Annikki Mäntylä, Esko Viinikka, Seppo Kuusela, Ensio Lunden, Seppo Saarinen, Esko Salo, Arvo Viljanen, Terttu Huovilainen, Olavi Laine, Osmo Uhlgren, Erkki Ronkainen, Anja Terälä ja Väinö Kiuru.

Tavaratalokilta: Erkki Tervinen, Ritva Heinonen, Helli Voutilainen, Osmo Uhlgren, Terttu Tuomi, Anja Kohtala, Marjatta Salonen, Sirkka-Liisa Jukarainen, Varpu-Liisa Niemeläinen, Kirsti Ahtila, Anja Terälä ja Hely Salo.

Kaupungin läntinen aluekilta: Reino Saarinen, Annikki Mäntylä, Esko Siren, Erkki Koskelin, Elli Eloranta, Helmi Virtanen, Ilpo Virtanen, Pauli Ilanen, Aune Ukkonen, Helvi Nurmela, Rauha Oksanen, Mirjam Aarresuo, Ida Saarinen, Esteri Rajaveräjä, Elvi Kangasluoma, Toini Putkonen ja Jussi Viertola.

Kaupungin itäinen aluekilta: Esko Nieminen, Usko Juslin, Irja Piirilä, Kalle Salo, Urho Lahikainen, Elsa Jokinen, Helvi Ilo, Tuovi Kiuru, Onni Tuomola, Onni M. Virtanen, Kauko Toiviainen, Esko Viinikka, Aili Lehto, Ritva Ruusunen, Selma Mäkelä ja Mauno Raunioniemi.

Iittalan aluekilta: Yrjö Rajala, Katri Heinonen, Pentti Koskinen, Heikki Kokkonen, Seppo Toivanen, Marja-Liisa Vainio, Kaarina Mäenpää, Terttu Huovilainen, Hellin Aaltonen, Kaija Viitala, Toivo Lepo, Mauri Järvinen ja Aarne Koskinen.

Parolan aluekilta (Parola, Mierola ja Tyrvääntö): Tapio Höök, Sirkka Simola, Siiri Aho, Martta Nevanperä, Aino Salminen, Elina Lehtonen, Helmi Seppälä, Eino Vatanen, Erkki Matosaari, Arvo Viljanen, Risto Ovaskainen, Hanna Färm, Helmi Keskinen, Juhani Vuorimaa, Eero Ruohonen ja Eino Pietilä.

Lieson aluekilta (Lieso, Iso-Evo ja Porraskoski): Mauri Ojamäki, Eila Silvonen, Toivo Rantanen, Mauno Puisto, Hilja Salmi, Esko Salo, Mauno Vappula, Aarne Ylöstalo, Maija-Liisa Salminen, Vieno Siren, Lempi Peltola ja Kaarlo Saunalammi.

Turengin aluekilta (Turenki, Mallinkainen, Tarinmaa ja Hyvikälä): Urho Salokannas, Alma Ilmarinen, Tuovi Heino, Helmi Ojala, Eira Hyypiä, Anita Lintunen, Väinö Talja, Eero Varpula, Osmo Uhlgren, Timo Tuomi, Kalevi Oksanen, Lahja Tokeensuu, Hanna Alanoja, Toivo Noren ja Niilo Viitanen.

Tervakosken aluekilta (Tervakoski, Leppäkoski ja Pajunoja): Erkki Ronkainen, Anja Anttila, Kaija Nieminen, Ritva Salminen, Raili Kuusinen, Heli Kanervo, Irja Louhelainen, Lasse Lehtinen, Tapani Louhelainen, Mirja Lundan, Aune Heinänen, Irma Elo ja Elma Hakanen.

Rengon aluekilta (Renko ja Sotka): Jouko Hjelt, Hilja Alanen, Rauha Koivunen, Toini Miettinen, Olavi Laine, Jorma Järvinen, Rauno Yläne, Rauni Wathen, Irma Ollila, Raimo Linnero, Rauni Oksanen ja Altti Peltonen.

Hauhon aluekilta (Hauho, Eteläinen ja Alvettula): Seppo Kuusela, Vieno Jalonen, Tapio Salonen, Marja Laakso, Irma Eränen, Pekka Salo, Anneli Norgren, Sinikka Salo, Unto Järvinen, Sirpa Koskinen, Arvo Niemi, Mauri Estemaa ja Urho Raitoja.

Tuuloksen aluekilta (Sairiala, Syrjäntaka ja Pohjoinen): Seppo Saarinen, Ensio Lehtovaara, Rauno Järvinen, Viljo Kaarenoja, Martti Salo, Ritva Lindeman, Eeva Heinonen, Sirkka Peltonen, Eeva Järvinen, Eino Järvinen, Mikko Tuominen, Eine Vasara ja Konsta Hyvämäki.

Lammin aluekilta: Taisto Koskue, Terttu Järvinen, Helena Ilola, Anja Rantanen, Ellen Mäkelä, Ensio Lunden, Kauko Salo, Kauko Mäkelä, Timo Metsärinta, Aimo Kantola ja Tauno Pohjonen.

Kiltatoimikunnat ovat pitäneet kertomusvuoden aikana 69 kokousta.

AE-toimikunta

Jäsensuhdetoimikuntana ammattiyhdistysväen ja -liikkeen välillä toimii AE-toimikunta, jonka toimikausi alkoi 1.7. 1972 ja ovat siihen kuuluneet seuraavat:

Matti Lund, puheenjohtajana, Hämeenlinna
Tauno Eskelinen, varapuheenjohtajana, Hämeenlinna
Ensi Seppälä, Hämeenlinna
Fanni Saarinen, Hämeenlinna
Erkki Haapalahti, Hämeenlinna
Pete Tamminen, Hämeenlinna
Matias Raunio, Turenki
Matti Ilmanen, Tervakoski
Eino Pulkki, Iittala
Yrjö Rinne, Lammi
Seppo Huupponen, liikkeen johdon edustajana.

Valistus- ja suhdetoiminta

Valistus- ja suhdetoimintatilaisuuksia järjestettiin kertomusvuoden aikana mm. viihdeiltoja »E-Pallottelut» Tervakoskella ja Turengissa. Osuusjuhla Hauholla, Lammilla, Parolassa ja Iittalassa. Nuorisodisco Hämeenlinnan Keinukalliolla. Teatteri-ilta Hämeenlinnan Kaupunginteatterissa. Viljelijäasiakastilaisuuksia Iittalassa ja Eteläisissä. Ammattiyhdistysväelle Hämeenlinnassa kolme ja Turengissa yksi tilaisuus.

Erilaisia kuluttajatilaisuuksia »kiltailtoja» järjestettiin 17. Lasten ruoanlaittokurssit Parolassa ja Lammilla. Yllämainittuihin tilaisuuksiin osallistui yli 4.000 henkilöä.

Jäsenedut

Kertomusvuoden aikana jaettiin erilaisia jäsenetuja seuraavasti: ME-lehteä on tilattu jäsenille liikkeen kustannuksella 7204 vuosikertaa. Maamieslehteä maanviljelijäjäsenille 1388 vuosikertaa. E-lehti on tilattu kaikille hallintokuntien jäsenille ja toimihenkilöille. E-Häme-lehti on jaettu kaikkiin talouksiin toimialueellamme.

Häälahjoja on jaettu jäseninä oleville nuorille pareille 35 kpl. Häälalahjana annetaan kaksi kappaletta OTK:n vuodevaatetehtaan valmistamia vanupeitteitä.

Kuusitoista jäsenperheiden nuorta sai viettää hauskan lomaviikon E-nuorten leirillä Rautalammilla, KK:n leirikeskuksessa. Osa leiriläisistä oli jäänyt pois jo Lammilla, joten kuvassa ovat vain Hämeenlinnaan saapuneet.

Tavaratalo Centrum järjesti keväällä eläkeläisten päivät, joihin liittyi myös »ikinuorten» iltapäiväkarkelot Ravintola Härkätiessä.

Kumminlahjoja on jäsenperheiden syntyneille pienokaisille annettu 85. Kumminlahjana annetaan vauvanpakkaus joka sisältää erilaisia vauvan tarvitsemia vaate- ym. tarvikkeita.

Hää- ja kumminlahjan saannin edellytyksenä on, että jompi kumpi aviopuolisoista on Ol. Hämeen jäsen ja, että ostomerkkejä on palautettu kahtena vuotena ennen vihkimistä tai lapsen syntymää vähintään 500,— markan arvosta vuotta kohti.

Hautausavustuksia on annettu 124 edesmenneen jäsenen omaisille. Hautausavustus annetaan rahana, jonka suuruus on 100,— markkaa.

Hautausavustuksen saannin edellytyksenä on, että asianomainen on ollut Ol. Hämeen jäsenenä vähintään kolme vuotta ja palauttanut edelliseltä tai sitä edelliseltä vuodelta vähintään 500,— markan ostoja vastaavan määrän ostomerkkejä. Hautausavustus suoritetaan myös siinä tapauksessa, että jäsen on 25:n vuoden ajan täyttänyt sanotun ostoehdon, mutta ei sen jälkeen ole sitä kyennyt vanhuuden tai muun siihen verrattavan syyn vuoksi.

Lisäksi jaettiin jäsenille jäsenetuina juhannuskahvia ja marjasokeria. Yhteismäärältään käytettiin jäsenetuihin 109.000,— markkaa.

HENKILÖKUNTA

Kertomusvuoden lopussa oli eri tehtävissä vakinaisia toimihenkilöitä seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yht.
Konttorihenkilöstö	13	32	45
Elintarvikemyym. myyntihenkilöstö	38	141	179
Myymäläautojen myyntihenkilöstö	7	12	19
Erikoismyym. myyntihenkilöstö	37	58	95
Kuljetustyöntekijät	18		18
Varastotyöntekijät	23	5	28
Ravitsemusliikkeiden henkilöstö	7	150	157
Tuotantolaitosten henkilöstö	6	19	25
Muut	13	13	26
(Centrumin toimisto, neuvonta ja hinnoitus sis. konttorihenkilöstöön)			
Koko henkilökunta 31.12. 1972	162	430	592

Yli 900 nuorta »jytäsi» E-Discossa Hämeenlinnan Keinukalliolla, marraskuussa pidetyssä nuorten illassa. Muutama sana E-liikkeen asiaa täydensi mukavasti tilaisuutta.

Koulutustoimintaan on vuoden aikana kiinnitetty erikoista huomiota. Varsinkin nuorempien toimihenkilöiden, ja erikoisesti elintarvikemymälöissä toimiville. Lihanpaloittelua opastettiin aivan kädestä pitäen.

KOULUTUSTOIMINTA

Henkilökunnan koulutukseen ja sitä kautta ammattitaidon kehittämiseen on kiinnitetty jatkuvasti huomiota.

Kertomusvuoden aikana järjestettiin henkilökunnalle kahdeksantoista erilaista paikalliskoulutustilaisuutta, joissa pääpaino oli myymälöiden toimihenkilöiden ammattitaidon lisääminen. Koulutustilaisuuksiin osallistui 240 toimihenkilöä.

E-Instituutin kursseille ja neuvottelupäiville on osallistunut 82 toimihenkilöä ja 6 hallintokuntien jäsentä.

E-Instituutin kirjeopistossa on opiskellut erilaisia ammattiin liittyviä kursseja 58 toimihenkilöä.

LIKEVAIHTO

Vuoden 1972 liikevaihto oli 57.392.228,— markkaa. Lisäystä oli vuoden 1971 vastaavaan lukuun 10,1 %.

Kuukausittain jakautui liikevaihto seuraavasti:

Tammikuu	3.538.836,—	+	6,4 %
Helmikuu	3.953.994,—	+	12,3 %
Maaliskuu	4.544.814,—	+	11,8 %
Huhtikuu	4.386.859,—	+	6,7 %
Toukokuu	4.957.462,—	+	10,5 %
Kesäkuu	4.574.432,—	+	11,2 %
Heinäkuu	4.491.600,—	+	4,1 %
Elokuu	5.070.937,—	+	19,6 %
Syyskuu	4.873.189,—	—	2,6 %
Lokakuu	4.911.166,—	+	5,9 %
Marraskuu	4.883.257,—	+	12,1 %
Joulukuu	7.205.684,—	+	20,1 %
	57.392.228,—	+	10,1 %

Jäsentä kohti oli liikevaihto 6636,— markkaa.

LIKEVAIHTO KUNNITTAIN

Kunta	Toimipaikk. luku	Myynti	%
Hämeenlinna	34	33.237.403,—	57,9
Hattula	4	2.287.673,—	4,0
Hauho	4	1.788.265,—	3,1
Janakkala	14	12.225.960,—	21,3
Kalvola	2	2.329.531,—	4,1
Lammi	5	3.058.997,—	5,3
Renko	2	1.355.276,—	2,4
Tuulos	3	1.099.143,—	1,9
Asikkala		9.980,—	
Myymäläautot	5		
	73	57.392.228,—	100,0

TOIMIPAIKAT

Kertomusvuoden aikana ei uusia toimipaikkoja perustettu. Suuremman muutoksen koki Lammin pienoistavaratalo joka muutettiin E-Halliksi. E-Halli avattiin uusittuna 19.5. 1972. Samassa kiinteistössä toimivassa kahvibaarissa suoritettiin myös maalaustöitä, sekä entiset toimistotilat sisustettiin ravintolatoiminnan käyttöön.

Turengissa toimivassa Ravintola Pikku-Härässä suoritettiin myös uudistusmaalauksia ym. pienempiä muutoksia ja hankittiin uutta salin kalustoa.

Vuoden aikana valmistui myös uusi ravintola Nummitupa Hämeenlinnan Ahvennummen alueelle. Ravintolan toiminnan aloittaminen siirtyi vuoden 1973 tammikuun alkupuolelle.

Leipomossa suoritettiin myös perusteellinen maalaustyö varsinaisessa leipomosalissa.

Sivutoimipaikoissa suoritettiin myös pienempiä remontteja.

Kuljetuskalustoa hankittiin vuoden aikana kaksi kuorma-autoa. Yksi myymäläauto lopetti toimintansa vuoden päättyessä.

Muut kalustohankinnat kohdistuivat pääasiallisesti Ahvennummen, Turengin ja Lammin ravintoloiden kalustohankintoihin.

Kalustohankinnat olivat vuoden aikana 189.958,— markkaa.

LEIPOMON TOIMINTA

Leipomotuotteiden valmistus oli vuoden aikana 1.552.232,35 markkaa, lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 141.982,— markkaa eli 10,1 %, jakautuen valmistus eri tuotelajien kohdalla seuraavasti:

Ruokaleipä	726.425,33	46,8 %
Kahvileipä	639.235,30	41,2 %
Sokerileipä	186.571,72	12,0 %

SÄÄSTÖKASSATALLETUKSET

Talletukset vuoden alussa	8.314.845,80
Talletukset v. 1972 32963 erässä	18.841.051,25
Liitettyjä korkoja pääomaan	346.409,54
Panot yhteensä	19.187.460,79
Nostettu v. 1972 56889 erässä	19.039.686,16
Lisäys yhteensä	147.774,63
Talletukset vuoden päättyessä	8.462.620,43

Tilien lukumäärä vuoden päättyessä 10476.

Keskimääräinen talletus tiliä kohti oli kertomusvuoden aikana 807,81 markkaa (edell. vuonna 794,08). Tilien lukumäärä jäsenmäärästä oli 121,1 % (edell. vuonna 122,9 %).

TAVAROIDEN HANKINTA

Tavaroiden hankinta on keskitetty pääasiallisesti omaan tukku-liikkeeseen OTK:hon. Eri myyjien kesken jakautuu tavaroiden hankinta seuraavasti:

Keskusosuusliike OTK:lta ..	21.606.618,—	57,0 %	ostoista
Suoraan tuottajilta	8.775.820,—	23,2 »	»
Muilta myyjiltä	7.494.432,—	19,8 »	»

Omaisuuustase

Vastaavaa:		1972	1971
Varsinainen omaisuus			
Rahoitusomaisuus			
Rahat ja pankkisaamiset		1.009.136,11	949.068,55
Tilisaamiset		4.682.206,03	4.448.626,54
Vaihto-omaisuus			
Tavaravarastot		5.161.341,69	4.901.484,94
Käyttöomaisuus			
Maa-alueet	257.977,33		
Hankittu tilik. aik.	1.487,40		
Myyty tilik. aikana	160,—	259.304,73	257.977,33
Rakennukset	3.470.218,34		
Hankittu tilik. aik.	40.903,62		
Poistot	22.038,—	3.489.083,96	3.470.218,34
Koneet ja kalusto	2.781.806,95		
Hankittu tilik. aik.	189.958,37		
Myyty tilik. aikana	2.970,—		
Poistot	7.550,—	2.961.245,32	2.781.806,95
Muu käyttöomaisuus		3.513.352,49	3.535.492,49
Perust- ja järj.kust.	121.161,13		
Poistot	4.747,—	116.414,13	23.738,—
Siirtyvät erät		7.070,96	13.715,84
		<u>21.199.155,42</u>	<u>20.272.128,98</u>

Tulostase

Kulut:		1972	1971
Varsinaiset kulut			
Palkat		5.481.756,27	4.852.833,44
Vuokrat		1.311.986,86	1.341.922,35
Korkokulut		1.145.896,84	1.133.588,24
Verot		95.673,69	197.677,81
Poistot		34.335,—	60.484,97
Muut varsinaiset kulut		3.482.478,03	3.053.246,45
Tilikauden ylijäämä		83,—	187,—
		<u>11.552.209,69</u>	<u>10.639.940,26</u>

joulukuun 31. päivänä 1972

Vastattavaa:		1972	1971
Vieras pääoma			
Lyhytaikainen			
Vekselivelat		400.000,—	200.000,—
Tilivelat		3.441.588,87	3.197.477,34
Pankkivelat		925.086,64	1.185.810,87
Velkakirjalainat		355,12	340,64
Pitkäaikainen			
Kiinnelainat		3.584.776,22	3.671.576,22
Muut pitkäaikaiset lainat		2.878.345,36	2.217.594,01
Jäsenten pääoma			
Säästökassatalletukset		8.462.620,43	8.314.845,80
Jäsentenrahasto		126.785,34	113.978,67
Arvostuserät		7.453,24	7.453,24
Siirtyvät erät		269.396,13	247.510,18
Oma pääoma			
Osuuspääoma		342.312,56	353.011,24
Vararahasto		591.745,89	591.558,89
Muut rahastot		168.606,62	170.784,88
Tilikauden ylijäämä		83,—	187,—
		<u>21.199.155,42</u>	<u>20.272.128,98</u>

1.1.—31.12. 1972

Tuotot:		1972	1971
Varsinaiset tuotot			
Tuotot liikkeenharjoittamisesta ..		10.556.653,83	9.670.527,41
Korkotuotot		468.810,20	451.196,81
Muut varsinaiset tuotot		526.745,66	518.216,04
		<u>11.552.209,69</u>	<u>10.639.940,26</u>

Ensimmäiset kauhanpistot uuden hotellirakennuksen työmaalla kesäkuussa aloittivat Hotelli Tavastian rakennustyöt.

Lammin pienoistavaratalo muutettiin E-Halliksi. Avajaisia vietettiin 19.5. Avauspuheen piti hallintoneuvoston puheenjohtaja Leo Kari.

JOHTOKUNNAN EHDOTUS YLIJÄÄMÄN KÄYTTÄMISESTÄ

Johtokunta ehdottaa, että nettoylijäämä 83,— markkaa siirretäisiin sääntöjen 12 §:n mukaan kokonaisuudessaan vararahastoon. Johtokunta ehdottaa edelleen, että jäsenen maksamalle osuusmaksulle maksetaan korkoa 6 %:n mukaan.

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Osuusliike Hämeen edustajiston valitsemina tilintarkastajina, joista Lasse Lehti ja Terho Ahola ovat Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (KK) r.y:n edustajia, olemme suorittaneet osuuskunnan vuoden 1972 tilien tarkastuksen. Sen perusteella esitämme seuraavaa:

1. Tilinavaus perustuu edellisen vuoden tilinpäätökseen. Tilimerkinnät ovat pätevien tositteiden mukaiset. Tilinpäätös, joka osoittaa 83 markan ylijäämää, on kirjanpidosta oikein johdettu.
2. Käteiskassa on hallintoelinten vuoden varrella toimittamissa tarkastuksissa ollut kirjanpidon mukainen. Tilintarkastuksen aikana laskemamme käteiskassa vastasi rahatilin saldoa. Säästökassan tarkastuksen on toimittanut valtiovarainministeriölle annetun sitoumuksen perusteella Keskusosuusliike OTK:n valtuuttama henkilö.
3. Saamiset ja velat, mukaan luettuna säästökassan saldo ja osuuskunnan rahastot, on tilinpäätöksessä otettu oikein huomioon. Käyttöomaisuudesta on tehty vain osittaiset poistot.
4. Palovakuutukset ovat voimassa ja mielestämme riittävät. Arvopaperit olemme laskeneet.
5. Kirjanpito on tarkoituksenmukaisesti järjestetty sekä oikein ja huolellisesti hoidettu.
6. Osuuskunnan hallinnossa ja hoidossa on noudatettu osuuskunnan ja säästökassan sääntöjen määräyksiä ja hyväksyttäviä menettelytapoja. Muutenkin on osuuskunnan asioita hoidettu hyvin huolellisesti.

Esitetyn perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja että tili- ja vastuuvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1972.

Johtokunnan ylijäämänkäyttöehdotusta, joka käsittää siirron vararahastoon, puollamme.

Hämeenlinnassa 5. huhtikuuta 1973

Lasse Lehti	Terho Ahola
Usko Juslin	Risto Tirkkonen
	Eino Aaltonen

Vuoden 1972 tilien- ja toiminnan tarkastus suoritettiin huhtikuun 4.—5. päivinä. Kuvassa hallintoneuvoston puheenjohtaja Leo Kari luovuttaa tasekirjan tilintarkastaja Lasse Lehdelle. Tilaisuuden varmentajina vas. liikkeenhoidon harjoittelija Terho Ahola, paikalliset tilintarkastajat Usko Juslin ja Eino Aaltonen sekä liikkeen toimitusjohtaja Veikko Lehto.

Hallintoneuvoston kesäkokoukseen liittyi myös tutustuminen OTK:n Kantolanniemen tuotantolaitoksiin. Vaikka laitokset sijaitsevatkin Hämeenlinnassa, niin usealle käynti laitoksilla oli ensimmäinen.

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

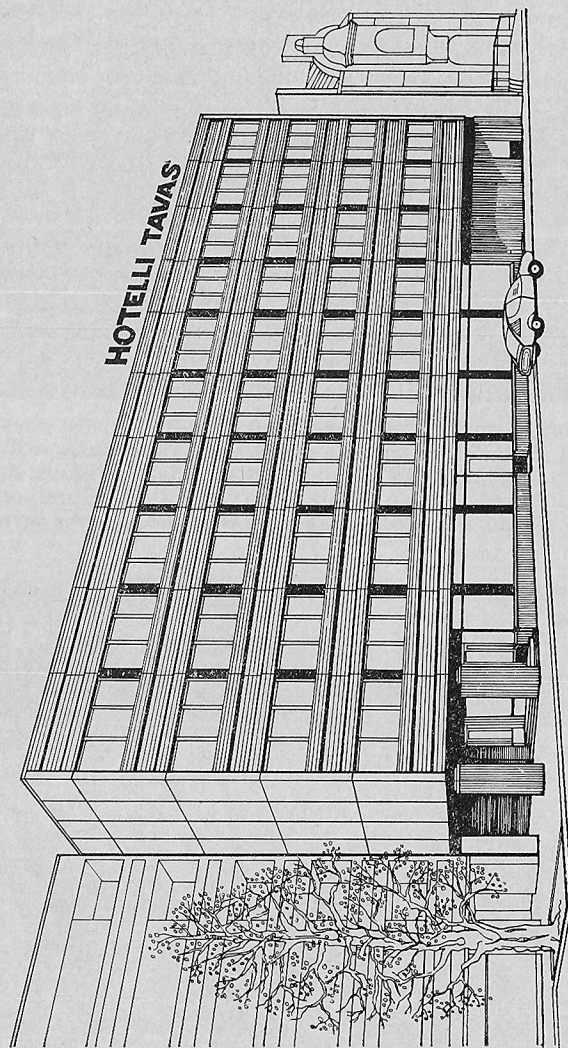
Tarkastettuaan johtokunnan toiminta- ja tilikertomuksen vuodelta 1972 sekä tutustuttuaan vuositilintarkastajien tarkastuspöytäkirjaan ja tilintarkastuskertomukseen, hallintoneuvosto jättää ne osuuskunnan sääntöjen 22 §:n 12. kohdan mukaisesti edustajiston kevätkokouksen käsiteltäväksi ja ehdottaa, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja johtokunnan ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Kun säästökassatoiminnan kehittyminen vaikuttaa myönteisellä tavalla liiketoiminnan kehittämiseen ja liikkeen palvelutehon parantumiseen, kehoittaa hallintoneuvosto osuuskunnan jäseniä mahdollisuuksiensa mukaan käyttämään liikkeen säästökassaa talletuspaikkanaan.

Hämeenlinnassa, huhtikuun 18. päivänä 1973

Leo Kari
puheenjohtaja

Niilo Peltonen
sihteeri

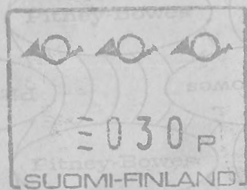

Uusi Hotelli Tavastia avataan kesäkuussa Hämeenlinnassa.

HYVÄT E-JÄSENET!
Käyttäkää edelleenkin
hyväksenne E-säästökassan
palveluksia.

4485 [SUOMI-FINLAND]

Kulutusosuus kuntien
keskusliitto
PL 740
00101 Helsinki 10

Uusi asiaa

Meillä kuluttajan sana painaa.

Hyvä laatu ei synny sattumalta. Se tehdään tutkien, kehittäen, etsien. Mutta tuotekehittelijä, laaduntarkkaaja, ostaja, laboratorio, koekeittiö eivät tiedä aivan kaikkea. Kuluttaja tietää tärkeimmän, soveltuuko tuote käyttöön vai ei.

Meillä on E-killat, jotka valvovat, arvostelevat, välittävät tietoa. Meillä on kuluttajalautakuntia, joissa tavalliset ostajat ja käyttäjät maistavat ja kokeilevat, antavat pisteitä, esittävät kantansa. Kuluttajan mielipide on mukana jo tuotteen kehittelyvaiheessa.

Entä ne, jotka eivät pääse E-killaan ja joita tietokoneen sormi ei poimi kuluttajalautakuntaan? Heidän mielipiteensä on yhtä tarpeellinen. Kuluttajan kirje- ja arvostelulomakkeet ovat myymälässä, jotta ne antaisivat meille tietoa tavaroista ja palveluista. Tähän suureen kuluttajalautakuntaan kuuluvat kaikki E-myyrmälässä asioivat.

E-liike harjoittaa kuluttajaneuvontaa jakaen tietoa tuotteista ja mainostaen asiallisesti. Kuluttajan sana painaa. Se on luonnollista, sillä kuluttaja on E-liikkeen omistaja.

Kuten huomaat E-liike on erilainen. Eduksesi.

osta oikein - osta E-liikkeestä

E-myyrmälät · Centrum-tavaratalot · E-säästökassat · E-huoltamot · E-hotellit · E-ravintolat